

THÔNG TIN MỀM VÀ CHO VAY TIÊU DÙNG

Ngày nhận: 10/8/2014
Ngày nhận lại: 05/9/2014
Ngày duyệt đăng: 10/9/2014
Mã số: 9-14-CD-3

Phạm Phú Quốc ()*

Tóm tắt: Bài viết tổng hợp cơ sở lý thuyết và những nghiên cứu thực nghiệm về thông tin không cân xứng, tác hại của thông tin không cân xứng trong cho vay và vai trò của thông tin mềm trong việc giảm thiểu rủi ro thông tin không cân xứng. Từ những nghiên cứu này, bài viết sẽ đưa ra gợi ý chính sách về quy mô ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam hỗ trợ việc sử dụng hiệu quả thông tin mềm trong thẩm định các khoản vay tiêu dùng.

Từ khóa: Cho vay tiêu dùng, thông tin không cân xứng, thông tin mềm.

Giới thiệu

Cho vay tiêu dùng là các khoản tài trợ khách hàng cá nhân mua sắm vật dụng sinh hoạt; trang trải chi phí học hành, chữa bệnh, du lịch; hoặc thanh toán tiền mua hay sửa chữa nhà ở. Tại các NHTM Việt Nam, mặc dù cho vay tiêu dùng chiếm một tỷ trọng thấp trong tổng danh mục cho vay, nhưng mang lại những lợi ích nhất định trên phương diện đa dạng hóa danh mục đầu tư, tăng tính cạnh tranh và đưa ngân hàng đến gần hơn với công chúng. Đặc biệt với đặc điểm là một quốc gia đông dân số và đang trên đà phát triển, nhu cầu vay tiêu dùng của người dân ngày càng cao và trở thành một thị trường nhiều hứa hẹn cho các NHTM trong việc phát triển và đa dạng hóa sản phẩm, mở rộng thị phần và tăng thu nhập. Tuy nhiên, bên cạnh nhiều lợi ích thì cho vay tiêu dùng cũng gắn liền với chi phí và rủi ro, đặc biệt là những rủi ro bắt nguồn từ thông tin không cân xứng. Thông thường, khách hàng vay tiêu dùng có tình trạng thông tin không cân xứng cao hơn các khách hàng vay khác như vay sản xuất kinh doanh (Koch và MacDonald, 2010). Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng các định chế tài chính thường sử dụng kết hợp thông tin

cứng (hard information) và thông tin mềm (soft information) trong việc thẩm định các khoản vay (Agarwal và các tác giả, 2011), trong đó vai trò của thông tin mềm đặc biệt quan trọng đối với cho vay tiêu dùng để khắc phục tính chất thông tin không cân xứng cao (Alexandre và Smondel, 2010). Tuy nhiên, hiện nay thông tin mềm trong cho vay tiêu dùng thường thiếu và chất lượng không cao. Mặc khác, xu hướng “lớn hóa” các ngân hàng theo chủ trương nâng vốn điều lệ, sáp nhập và hợp nhất các ngân hàng có thể làm việc sử dụng thông tin mềm gặp khó khăn. Bài viết tổng hợp cơ sở lý thuyết và nghiên cứu thực nghiệm về vai trò của thông tin mềm trong giảm thiểu rủi ro thông tin không cân xứng trong cho vay để gợi ý chính sách quy mô ngân hàng hiện nay.

Cấu trúc của bài viết được trình bày như sau: phần 2 trình bày về thông tin không cân xứng và tác hại của nó trong cho vay; vai trò của thông tin mềm trong việc giảm thiểu thông tin không cân xứng sẽ được thảo luận ở phần 3; phần 4 đề cập đến mối quan hệ giữa quy mô ngân hàng và việc sử dụng thông tin mềm; phần 5 kết luận và gợi ý chính sách cho Việt Nam về quy mô ngân hàng hỗ trợ hiệu quả việc sử dụng thông tin mềm.